

Telegraful Roman

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe şase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articlele repubicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială
Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Generalul Moșoiu

Inculpat de statul său major Ardealului generalul Moșoiu, generalul trupelor din Transilvania, în cadrul de acțiuni sincere a milor de Români, sfinții de sunoul blând sărbătoresc al clopotelor, a intrat ei în Sibiu.

De numele său legendar se leagă glorioasele lupte date în jurul Sibiului acum doi ani. Atunci colonelul Moșoiu, comandant al unei brigăzi de infanterie, a trecut ca fulgerul munții, înscriind luminioase pagini de glorie românească, și băgând groază în dusmanul care să topăea în fața viteazului comandanți.

Munții Negovanului, Vestemul, Sadul, Răřinari, Poplaca, sună moratori vîțejilor și glorioaselor fapte de arme ale ostasilor lui. La Orlat înșuși Falkenhain, fatosul general german a rămas ului de viață ostasilor români condusi de marele ero Moșoiu și a dat cunoștutul ordin de zi din 10 Septembrie 1916 laudând fără rezervă eroismul lor.

Fiu Ardealului Moșoiu a fost zidul de care toldeanu s-a prăbușit năvalul furioasă a diviziilor nemțesti. Iar când luptele ajunseră să se deie pe creștetul munților, tot Moșoiu a fost acela care cu braț de oțel a stăvilit puhoii ostasilor de sângeuri ale kaizerului. Muntele Robu, munții Cotti, Omu de Peatră, Carburariul, Perișan, Poiana Spinului, Spinul unde a căzut în luptă înșuși printul Henric de Bavaria și unde cu cîteva mii de ostasii colonelul Moșoiu, a finit timp de două luni de zile pierdute numeroasele divizii nemțesti, român pentru veac locuri sfinte, locuri de biruință. Aici s-au pricinuit cele mai groazioase și cele mai sângerioase pierderi pentru dușman.

Cine a văzut pe colonelul Moșoiu în vîrtejul luptelor, nu va putea uita nici odată pe arhanghelul, cum și numele ostasii — care înfrângând moarte luptă cu tot ce soldați în tranșee, desă eră comandanțul de divizie.

Neamului nostru românesc de pe acestea plăuri l-a fost hărăzit deosebitul noroc ca din Ardeal, din jințurile Branului, să se ridice marele ero, și bunul Dumnezeu a sădîc în pieptul acestuia vîtează ioale simțămîntele, tot sujetul neamului românesc.

Prin brațul lui de fer leoveau Români Ardeleani, dând lovitură de cumpătă mâinile, mânia poruncită din adâncul sufeletului lor ars de neglijură și fărădejul de dusemanul de veacuri.

Mai pe urmă în vara anului 1917, când trușăul general Mackensen, poruncit să calce în picioare armata română s-a isbit în munții Vrancei de același ero, și Răchițașul, și frumoasa vale a Sustiție a fost mormântul hoardelor teutone răpuse de viteaza divizie a generalului Moșoiu.

Maiestatea Sa Regele Ferdinand,

Regele tuturor Românilor, cel mai vîîteas dintre regi, a cunoscut apărținătatea acestui fiu al Ardealului și i-a încredințat comanda tuturor trupelor, cari vin să ne mantuie să descorebăca toate olăturile locuite de Români. Nici un petec de pămînt românesc nu va fi scăpat din vedere. Aceasta e dorul sădînt, poruncă fîruri dominoști și a marului ei Stăpânitor.

Ce martirii mai grăitoase că Regele nostru ne iubește, că ne cunoaște dorurile, de căi aceasta, dându-ne de comandanții supră acela, care-i măndria Ardealului, și care prin faptele

eroice, a sătuit să înalte la atâtă glorie numele de Român Ardelean.

Tă fericim, vîlăstar al nostru care prin faptele tale Te îi facut mândria noastră Chezășia dragostei noastre nețărtăre și admirației adânci, o face, o Generalie miile de glasuri ale Românilor venită de pretuindinarea, iar numele tau ceteiu în nesfărăsitatea urele este primosul inimii noastre plină de recunoștință.

Fie prea marți numele Tău dintr-o noi Te-ai ridicat, ești, și vei fi vesnic al nostru!

Un Ardelean.

Intrarea în Sibiu

a generalului MOȘOIU, generalisimul armatei române din Ardeal

Infrigurarea fiorilor de fericire creștează stăpânește Sibiu, Românilor. Sufletul tuturor arde în pară neobișnuită cu lucru dumnezești. Chemarea inimii, a inimii românești deslăunită din obuzele tirane, a strâns întrug cu prinsul să întimpine pe marea și izbăvitorul fiu al Ardealului, pe generalul Moșoiu, trimis de marele Rege Ferdinand al tuturor Românilor, trimis să ia în veșnică stăpânire moștenirea străbună.

Vestea soșirii Lui a fulgerat orașul înzincă de încă de ieri. O furnicare nerăvășă de oameni pripiți stăpânește toate uitele. Se fac pregătiri pentru o primire de măntuitor, pentru primirea strălușăci a acelaș, care a facut cu vîțejii săi ostasi în campia Sibiului Golgota jertelor de sânge.

Marți pe la orele 11 glasul maiestru al telefonului șestește soisarea trenului în gară pe 12%.

Trupele românești aflate în Sibiu, conduse de maiorul V. Dimitriu (Vârători 10), capitanul M. Crucian (Art. 4) și locotenentul Iliescu (Cav. 24) ieș în tunță de parada și se postează în fața gării. Plutonul de onoare al Legiunii române cu fanfare intră în gară unde așteaptă seful anărări și șiugările publice Dr. St. C. Pop cu înțreg statul major și întreg corpul ofițerilor de la Legiune.

La 12½ trenul impodobit cu flamura românească intră în gară. În ușa vagontului apare figura magistă a generalului de neam ardeleanesc Moșoiu, cu privirea sărată, stăpână de demnitate română și învalită în lumea dragostei neprihănite de frate, de frate adevărat. Lumea îl întâmpină cu un potop de aclamări. Fanfara Legiunii române intonează imnul regal pe care-l ascultăm cu capetele descoerte.

Locotenelul Berestean, ofițerul de legătură sălășuit mai de demult în Sibiu, face prezentarea militară, în urma căreia generalul Moșoiu

se primit de seful apărării și șiugările publice Dr. St. C. Pop, cu vorbele zicând cam următoarele:

D-le general!

In numele neamului românesc, în numele tuturor Românilor din Ardeal, Bănat și Tara ungurească, estăziat de insuflare curată și de fericire necunoscută până acum, Vă zic din adâncul inimii: Bini și venit!

V-am așteptat aşa de mult, V'am așteptat de veacuri trudine, dar lumea rea și mulțimea vrăjitoarelor fară înțimă Vau impiedecat cu uneltri violene și măstăcini diavolești intrarea de izbândă.

Acum doi ani marele nostru Rege (trăiescă, aplauze frenetice) și înțeleptul lui sfențici sănătatea noastră de veacuri asupra pământului strămoșesc.

Și ati venit! A trebuit însă să faceți și voi Golgota jertelor de sângere a neamurilor. Munții și colinele, cămpii și văile Ardealului au cerut să fie impodobite cu florile săngelișii răurile și izvoarele și Oltul nostru bătrânul să și imbujoreze undele cu sângere românești. Da, toate au cerut multe jertfe dureoroase.

Si iarăși orăba brutalitate a trebuit să zădărânească avântul vitejiei românești, porințea atât de insuflare, de măreță pentru infăptuirea idealului, a visului nostru de aur.

Dar n'am desnădăjduit. Conștiința adevarăului că brutalitatea n'are nici un drept de existență, a fost purură vie în sufletele noastre. Știm, luminiți de credință că vă sună ceasul mare și sfânt al unirii noastre a tuturor. Si prăbusirea brutalității și a minciunii a urmat aducând răspăriție chinișilor și jertefilor noastre de veacuri.

Înă Turda videană zace la piatră marului nostru Rege Ferdinand și deasupra Clujului blâstamat fălfăie mână rul tricolor românesc!

Venii în numele sfânt al idealului. Venii în numele marei rege pentru a desvărsi opera noastră de biruință de Alba Arhanghelul Mihai. Fiiți bineveniți!

Trăiască marele nostru Rege, rege al tuturor Românilor! Trăiască Maiestatea Sa Regina Maria, superioară tuturor crăiesilor din lume, care prin dragoste Sa și dovotamente Său față de neam și ţară a devenit ingerul național românesc.

Trăiască armata glorioasă! Trăiască România mare!

După potopul de aplauze și aclamații, generalul Moșoiu cu față-scăldată în undele fericirii negrețe și cu fiori de sfântă emoție în glas răspunde grăind cam astfel:

Români!

Inflorat de sfinte emoții pășesc în Sibiu în centrul acesta românesc, unde s'a lucrat atât de mult și atât de insuflat pentru infăptuirea idealului săt și mare al unirii tuturor Românilor.

Vin săpănit de nestrămată voineță a desăvârșirii și înveșnică faptura măreată a visului de veacuri.

Vin hoțărat să descoreb și să iau în stăpânie și cel mai mic sat locuit de suflet românesc. (Aplauze frenetice). Nu vei vom da în laturi de la nici un sacrificiu pe care îl va cere România Mare, ană și nedesperată. Este pentru mine indoit de plăcut și mie înima plină de negătită fericire că mi-a hărăzit Domnul să viu eu aici, unde am luptat acum doi ani pentru idealul inalt ce ne robește sufletele. Au fost multe și dureoroase jertfe, dar n'escusează, căci am luptat pentru idei sublime, ceece ni-a asigurat recunoașterea și admirarea lumii întregi.

Astăzi călăuziți de aceleași poirni, de aceleași idealuri, venim întovărășii de admirarea aceasta căstigată cu jertfe de sângere. Venim în numele drepturilor omenești, a drepturilor de veacuri, în numele civilizaționii care porințește ca frații de un sângere să fie uniti sub o singură stăpânire națională. (Applaue, trăiască generalul Moșoiu!)

Vin dela București și Vă aduc salutul marului nostru Rege Ferdinand, al Regelui tuturor Românilor, cu promisiunea că toate dorințele Voastre se vor împlini.

Trăiască marele nostru Rege Ferdinand I.

Trăiască Maiestatea Sa Regina Maria!

Trăiască România mare! Vorbele din urmă au fost acoperite de un adevărat potop de aplauze și aclamații aduse la adresa Casei Domnoitoare.

Fanfara Legiunii cântă «Deșteaptă-te Române!, în sunetele căreia se face ieșirea în piață din față gării unde viteazul general trece în revista

trupele românești, cari-l asteptau oline de insuflețire și într-o ținută ireproșabilă.

Strada gării și pădure de oameni, cari toți îl aclamau cu frenzele de generalul Mosoiu. La poarta de triumf îl aștepta Consiliul național județănesc, în frunte cu neobosit și înțeleptul președinte Andrei Bărsan, prim-ministrul și consilul săsesc.

Aici vorbește emigrantul până la lacrimi îl Andrei Bărsan, care încercă să intenționeze divine, înțâlnindu-se în *viteazul general al biruinții noastre* pe fostul său elev.

Și în răsboie oțelitul general stăpânit de sentimentele cele mai dulci ce poate surprinde nimina de făcute recunoscă în fata părintelui suflătesc, pe care după lungi ani de muncă și luptă îl regăseste tot *izvor de însuflețire patriotică și înțelepciune strălucitoare* și răspunde cu adâncă demnitate grăndărui D-le Profesor.

Mai vorbește și ajutorul de primar Hochmeister stăruind cu prea vădă intenție asupra caracterului săsesc al orașului (lipsea totală de steaguri românești pe casele săsesc). Îl se răspunde asigurând poporăției străine ordine și liniste, ca să poată munici neconturbată și să se desvoleze nestingerile. Dar se va perde cu toată rigoarea față de acela cări vor fi ispitii să lucre fie cu vorba, fie cu fapta împotriva fapturării idealul-nostru sfânt, pentru realizarea căruia am luptat de atât de veacuri.

De aici având deosebite de iubul său profesor Bărsan, iar de alta pe ministrul de răsboi Dr. Sf. C. Pop, își face intrarea în oraș. În frunte merg cădrăușii chipesi ai Maierului Sibiu, Stradele gem de oameni dormitori de a vedea pe generalul Mosoiu pe care-l cunoaște și-l îndumnez-ște de acum doi ani întregă mărginime.

Din casele românești din strădele ce străbatem se desprind aclamări și chioze de bucurie estăziată, când ploi de flori asupra marelui și viteazului general.

Piată cea mare a orașului numai lume. Sunt satele românești în haine de sărbătoare, în frunte cu steagurile naționale sub fălfărea cărora se află preotii în mijlocul pieței așteptă Consiliul Dirigență român, Consistorul, corporațiunile didactice, reuniunile române, autoritățile săsesc, elevii și elevile școalelor noastre. Steaguri, dumbrăve de steaguri.

La arătarea generalului Mosoiu în zarea pieței, corul profesorului T. Popovici intonează imnul regal.

Ajuns în fața Consiliului Dirigență român, șeful justiție, Dr. A. Lazar, salută în numele Consiliului Dirigență pe marele fil al Ardealului prin o insuflare vorbită. „Iată vin nevoii lui Ștefan cel Mare și ai lui Mihai Viteazul să deținătorul vestnică ideului de veacuri al sufletului românesc, care în orașul istoric, în Alba Iulia, și-a luat avânt de vultur. I se răspunde cu vîrvă de orator, mulțumind pentru magul/toarele omagii ce i se aduc și declarând că vine cu nestrănumită voință să pecetească pentru vecie actul măretăldă Alba Iulia. Vom purta grija sănătății că fiecare colț locuit de Români să fie al României Mari“.

În momentul acesta președintele A. Bărsan conduce în fața generalului Mosoiu pe vrednică mană a eroilor suflătesc, marele poet Octavian Goga, căreia cu adâncă venerație îl sărută mâna vîții conducători de osti.

Mai vorbește colonelul Sas Fischer în numele garderii săsesc și un ofițer evreu cerând scut și ocrotire pe seama conaționalilor lor. – Li asigură de liberală desvoltare și liberă profesare până ce vor fi elemente de ordine și nu vor

jigni aspirațiile neamului românesc. „Sătem doar pioneri frățietății, liberației și legalității.“

O placă surprindere a pregătit Reuniunea femeilor române penitentiale fină al Ardealului. Copilișa Ve ruca Bojhăț apare în fața generalului și cu flori în mână, declamează o poezie de binevenire, o poezie de toată frumuseță, urzită în cel mai curat și nobile sentimente, izvorățe, după cum am obicit, din delicateț și poeticul suflat al d-lui A. Bărsan, anume pentru acest prele.

Oțelitul în răsboie general, îndușosat până la lacrami de acest gest de atențenie gingășă, sărută căpșoul de inger al copilei. – Corul mese-rișilor români cantică Deșteaptă-te Române.

În urmă generalul cu statul său major primește splendida defilare a trupelor românești, conduse de bravul maior V. Dimitriu.

Tropele române de călărași, vânători și artilieri, sunt aclamate de strigătele frenetic ale publicului săzesc din străzile pe unde treceau. Soldații sănătății băgă facături și de o seriozitate impunătoare. Ti se par, când îi vezi defilând, că-s cborăți de pe măreția columnă a lui Traian din orașul etern.

Toate satele din imprejurime au fost bine reprezentate la serbarea primii fratlii noștri eroici. Numerosi sărani, femei și bărbăti, purtând tricolorul și căte o tablă cu numele comunei de unde veneau, binecuvântau mărețul act național. Am citit numele următoarelor comune: Răsărieni, Ocna, Gurău-Rău, Orlăt, Vestem, Hanba, Slimnic, Rusciori și Sadu.

Din piatră, înaltă oaspeți, sunt condusi la hotelul Boulevard, unde îl așteaptă un copios dinet de către apărări și surinări publice.

In cursul mesei, distinsul nostru bărbat de stat Dr. Sf. C. Pop ridică parohul în sănătatea marelui și viteazului Rege al tuturor Românilor Ferdinand I. Îl răspunde generalul Mosoiu închinându-se în sănătatea curajosului apărător al neamului românesc din aceste părți. Vorbește în urmă frumos printre lacramile fericii nevinisite, venerabilul profesor A. Bărsan cincindând în sănătatea fostului său elev, astăzi izbăvitor al Ardealului, general Moșoianu.

In vremea aceasta lumea extraziată de ferice foacă în piatră din fată casarme și în piatră cea mare hora românească, hora unirii tuturor Românilor.

Pe când scriem acest raport, călărași măierești și Reuniunea mese-rișilor paroh străzile Schevis, unde înaintă Deșteaptă-te Române în fată locuinței venerabilei moaște Dr. E. Ratiu, strada Șiguna, piatră mare, str. Cisnădiei pâna la Boulevard, unde în fată restaurantului, unde s-a statul major cu generalul Mosoianu, a cantică „Imnul Regelui“ și alte cântece naționale.

*

In ziua aceasta nu zăreai în Sibiu nostru, — de alt fel morocânos în felul său, — decât fețe voioase și suras de ferice. Abia îci colo se strecură grăbită căte-o mutră acră de a „nărițioilo“, cu soptitul jalinic că „Erdely elveszett“ (Ardealul l-am pierdut), la care vorbă observă satisfăcut un neam d'alaturi: „Für immer, mein Lieber!“ (Pe vecie iubitul).

De urmă să fie vorbele, prea-cinste concetătene săs și maghiari, cari începeți și să prețui în slăpșire pe cei de aci înainte sănt și cu sunmele, și cu faptul săpână în tara lor, — cum cere adevarul și dreptatea.

Agensi plătiți

Frații Români!

Prin adunarea mareță dela Alba-Iulia visul de unire, scăldat în lacrimi de sănghe, s'a infăptuit.

Năjunea română din Ardeal, Bănat și țara ungurească a ajuns în sfârșit după veacuri de robie să se vadă săpână pe drepturile ei naționale și în urmă să-si poată hotărî singură soartă: cămuindu-se de sine, prin sine.

In puterea acestui drept național română a hotărât singură, liberă, ne-influențată de nimeni, că nu mai vrea domniațineau străină și vrea să dispună singură de viitorul ei. Si a exprimat apoi pe câmpia lui Horia cu-vântul definitiv, că vrea *unirea tuturor românilor într-un singur stat național*. Această hotărâre nu este putere pământescă să poată schimba, dacă noi cei, care formăm naționa română din fostul stat austro-ungar ne vom cunoaște datorină și toți ca unul vom lucra, ca să ieşim în acest timp de treiță intăriri și organizări, pentru aștea probleme românești să iasa învingătoare la masa verde a tratărilor de pace generală.

Frații Români! Până atunci fiți cu ochii în patru! Ocărmuirea ungurească văzând că a pierdut răsboiul cu armă, să încearcă a ne învenișa sufletele. *Agensi plătiți*, cu argintii lui Iuda în buzunar, au pornit pe satele noastre și îmbrăcați în haine preotești și țărănești încearcă în dulcea noastră limbă să vă ameagască cu fel și fel de tagadăueli, indemnându-vă să țineți adunare în care să protestați împotriva marii hotărâri de Alba Iulia, făgăduind că după răsboi în țara ungurească nu vor mai fi dări, nici cătănie, până când pe de altă parte înșrisuți ministrul unguresc a spus, că «în Ungaria darile vor fi așa de mari după răsboi, precum nu mai este pildă în istoria omniminiș», ceea ce însemnează că tu, țărane român, vei fi silit să-ți vinzi jumătate moia, ca să se poată plăti cheltuielile răsboiului blâsmat, care todeanele cei bătuți le plătesc. Ești România, cu care ne unim, a fost învingătoare.

Toți acești oameni plătiți vă mai îndeamnă să împărțiți averile altuia, și să nu ascultați de conducerii voștri, căci ei său bine, că: «Bate voi păstorul, și se va risipi turma sa», vă îndeamnă apoi să jăfuți și să fuți răti, ca la masa verde unde vor fi adunate toate popoarele lumii, ca să pună pace, să poată dovedi, că românul nu e vrednic de libertate, nici de drepturi și că nu se poate săpăta decat cu baioneta jandarmului.

Ei spun, că nu mai sănt legi în țară și nu trebuie să ascultați de nimene, vrând astfel să pună bețe în roate tuturor națünzelor poporului nostru spre bine și libertate, ca să ne poată ținea și mai departe în robie și în întunericul de până acum, să ne poată despăsi și batjociori după cum le place.

Fraților! Cum vă puteți închipui ceva sărăcău de cap, fară de conduceri? Oare în casa fiecăruia om nu e un cap conduceră? Si de aceea trebuie să ascultați toată familia și toate slujile. Apoi un stat și în stare să trăiască fară de a avea oameni, cari îl cărmesc? Dar apoi o țară? Dar să nu vorbim de oameni, ci să ne uităm numai la un coș de albine și apoi de aici să luăm pildă. Dacă moare matca (regina), oare nu se prăpădeste cosul întreg de albine cu trântori cu tot?

Toate acestea le sătrău prea bine ceice vă îndeamnă cu gânduri de-a-vești la fapte mișcătoare.

Pe acești profeti minciinoși *alun-*
gați de pe la casele voastre și nu vă lasăți duși în ispită; arătați poți necunoscători, care se apropiie de voi cu vorbe linguisătoare la cel mai de aproape *sfat național*, care va lăsa mașurile contra acestor păcătoși.

Ascultați numai de *glasul săn-*
gelui vostru, de conducerii voștri preoți și învățători, pe cari îi cunoașteți, căci sfatul *străinătății* numai bienele nu vă îvreă; ca să rămănești *voi* săpână în țara voastră românească, cu frați și neamurile voastre căci, din potrivă, o să fiți și pe mai departe slugi în țara străină la neamuri străine.

Dela senatul național român din Cluj.

Franța și România

Citim în jurnalul parisian *«Le Temps»* din 4 Dec. 1918 ca «La societé des gens de lettres» în ședință din 3 Dec. a adus în mod cordial și mișcător un omagiu dedicat la adresa României, aliate și amică cu Franța.

In această ședință au luat parte ca oaspeți domnul Take Ionescu, fost ministru de instrucție publică și de artele frumoase, orator și scriitor, politician vechi și cu privire clară, campion în dreptul internațional, domnișoara Elena Văcărescu, «mijlocitoarea între scriitorii Franței și a României», poet și dramaturg Octavian Goga, interpretor Transilvaniei asuprute, domnul Ioan Florescu, vice-președinte camerii deputaților în România, renumitul chirurg și rector universitar din București Tomo Ionescu, domnul Pavel Brătăsanu, directorul ziarului «România», domnul Manu, profesor la școala de poduri și sosele în București, domnul Ioan Lahovary, fiul ministrului de afaceri externe al d-lui Alexandru Lahovary.

Cu cuvinte însuflarele i-a salutat președintele societății domnul George Recente pe acești soldați ai civilizației latine pe pragul orientului, cari au precepit bine că speranțele lor se pot realiza numai împreună cu cele ale Franței și că recunoașterea drepturilor României nu s-a putut produce decat prin triumful total al drepturilor poporelor asuprute. Di Leconte sfărșește orăjuinile sa recănd: «Oda rasiesi latine», de Frederic Mistral. Într-oaspeți Români a vorbit și dl Octavian Goga, poetul Transilvaniei martir. Într-altele și exprimărat în cuvinte foarte mișcătoare legătură cu Franța. «In București zice poetul, privisem soarele lumii prin ferestrelor sparte ale catedralei din Reims». Domnișoara Elena Văcărescu exprimă salutul familiei Rodane.

Această cordială și mișcătoare convenire, termină articolul din *«Le Temps»*, va întări încă mai mult legăturile între România și Franța.

Pentru orfanii preotului împușcat

La colectiv deschisă cu gând de a veni în ajutorul celor sapte orfani nevărstnici și a văduvei preotului Ioan Opris, fost paroh al Cristișului și membru al statului național român din Turda, au contribuit:

1. Romulus Perian, paroh în Mircovăț 25 cor.
2. Colectă din protop. Agnita 30 "
3. Miroșa Todoran, Cet. de băltă 10 "

Total: 60 cor.

Dăruiri se mai primesc la redacția ziarului nostru.

† Octavian Petrovici

Ciuj, 19 Decembrie 1918.

In senatul national roman din Cluj, in sala mare, eram adunati cu toții la se dîntă obișnuit. O, cu cât zel și trăud s'a muncit în Clujul nostru bâtrân dela prime zile și până azi! Să cu toții eram adunati în micle și mariile probleme ale zilelor de atunci, și afară ziua își luă râmas bun dela soare... Amurgare... În sălile de ștării bătută "telefonul"... Intră cu rierii aducând vesti, și ca într-un cabinet uriaș de acferi se măcinau clipele.

Decodată nu se suspenda sedință. De pe străzi se urlează... îi recunoșteam... Sunt urelele oamenilor care sunt... Ordonația întră apăsată: "Domenica Skarvor să ne arunce în aer... ne impusești... Si răsună decodată strădă de pocete de armă, acompaniate de muzica mitralieră. Fumul de răsboi să ridice până la tavan... Geamurile spară cand în față-ne... În jos, la trepte luptă.

Se rețineau cu toții: luptă! Se luptă în jos români și sacușii. Să noi, adunăți în sala de consiliu, desarmați, cu probleme noastre, și în stradă sacușii gata să ne ucidă... "Valahi puturoși! Vă gătuim pe toți!... Si plouă glogante... Si fetele dela telefon fug și se ascund... Dela cine am cere ajutor?

Sacușii și româniști, în curtea Senatului, se apără nelipsășnări.

Afără sunt de sebeatici, în curtea noastră doar căpăți gardisti români... Si deodată se linștește strada.

Sacușii au fugit. Pe stradă însă nă rămas un mort... Să este al nostru, un copil cu ochi visători, o viață fragădă ca o fragă. Era unul dintr-un camarașor noștri, înamorat de răvășul românesc, un mugur pe capucul latin. Era fricatorul preotului din Torocul mic... Ucis în ziua mare pe stradă, sfârșit de beția omenească. Să sângere lui cald abureste... O, vino, și te încalzește la para lui, urmă sărbătoarii ai hunorului! Ce să-i gresit oare copilul nevinovat? Poate ochii i au fost prea frumoși?...

... Si s'a întunecat de-a binele. Se apriseau felinarele și cete de oameni crezute pe lărgă cadavri și doar fetele de școală îl compătimau numai... Si tremurând și pal, l-am recunoscut, că-i vărul meu... Înainte de a-l uide săcăi, l-am înținut pe stradă, venea flăcărând... Si veseli și mândru, aşteptând po-*trăfii de dincolo*, gândită să la gionte sacușui?

— Dă-mi o figură!

Si i-am dat și a fumat-o.

Si tu Ociavanei nu vei vedea niciodată pe frați tăi venind dela Turda noastră.

... In salele Senatului national roman din Cluj sună și azi telefonul. Si vîn și se duc îngăduiri, veseli, neobositii municii ai vorului îndeplinit.

Si scrind la birou aceste rânduri, pară își pune mâna pe umărul meu Octavian:

— Ce scrii, Emile iubite?

Si o lacrimă îi răspunde:

— Necrologul tău îi scriu.

Ociavian Petrovici, a trăit 16 ani... a fost fiu de preot și student la liceu... a fost elev de la 1918... în liceu... în secolul al XX-lea... l-au omorât unguri.

Emil Isac.

Aviz

Se aduce la cunoștința elevilor seminariali din ambele secțiuni, că conform decizului Preavean, Consistor arhidiecezan, lecțiile interrupției se vor continua la 8/21 Ianuarie 1919.

Se observă totodată, că deoarece între imprejurările date celor mai mulți elevi li sau înstrăinăt hainele din dulapuri și dormitorii, să vină provăzuti cu albituri și haine de pat.

Sibiu, 12/25 Decembrie 1918.

Direcționea.

Dorobanții în Cluj

Traupele române au ocupat Luni Clujul. Nu s'a produs, cu acest prilej, nici un incident.

Congresul inginerilor români

(Urmare)

Președintele I. F. Negruțiu, mulțumind vorbitorilor propune, lar congrèsul hotără să vorbe și acestea să se tipărească în unele congresuri.

Inginerul V. Vlad arată pe larg situația actuală a chestiunilor tehnice și a mările probleme în viitor, pe cînd inginerul A. Săduț desvoltă tema *rolul inginerului în viața statului*.

Congresul se constituie în 9 secții de specialitate: pentru a studia chestiunile și a face proponeri de muncă pentru viitor;

Hotărârile luate pe temeiul lucrurilor secțiunilor sunt următoarele:

1. S'a cerut Consiliul Institutelor din cadrul unui birou tehnic superior compus din bărbăți cei mai experți pentru liquidarea acferilor tehnice din sub guvernamentul vecinilor.

2. S'a propus înființarea de cursuri pentru completarea acferilor ofițerilor de naționalitate străină, cari și-arăstă posturile.

3. Fiecare secție a elaborat un plan de serviciu pentru preluarea imperiului în ce privește uzinele, oficile și stabilimentele de pe teritoriul nostru, înțînd cont de pregeuțile și specializațiile singurătorilor ingineri.

4. Secția de că ferate a arătat pe unde și necesar să se construiască că ferate noi, ca astfel să se desfințeze sistemele de gravitație către Budapesta într-un sistem ce gravaizează peste Carpați la Odessa, Constanța și la Dunărea navigată. Să mai propus linii ferate periferice peste pările salageane, bihorene și Ilia - Lugoj - Oradea, apoi că ferate economice, funcționale etc.

5. Transferarea ofițerilor tehnici de pe teritoriul străin pe teritoriul românesc prin sechimbi.

6. În afacerile de poșta, telegraf, că ferate să se ajungă în timpul cel mai scurt la unificarea cu organizația întregii României, în care scop să se întărească comisiunile de forurile competente din București.

7. Să se exploateze căi măgărinice fortele hidraulice, cari vor forma monopol de pe stradă, fiind aceste absolut automate. An de an se pierde $\frac{1}{2}$ miliard venit erarial prin faptul că puterea hidraulică pe care o avem în valoare ie 800,000 cai se scurge de geaba.

8. În urma abundanței și elitanțării de energie electrică se propune electrificarea trenurilor, a tuturor fabricelor, introducerea electrică a fiecare industrie și fiecare casă.

9. Se fac proponeri concrete pentru executarea tehnică a reformei agrare. Lucările pregătitoare să se înceapă încă acum, ca la primăvară să se înceapă parcelarea propriu zisă a celor 2740 bunuri mari.

10. Consiliul dirigent să recunoască că pările noastre dulioase și multoase sunt menite să devină provinciale industriale ale României mari și în consecință să facă legile și dispozițiile de lipsă ca industria noastră să fie sprijinită cu toate mijloacele posibile.

11. Se cere înființarea de școli industriale și naționalizarea celor existente.

12. Se cere sprijinirea industriei de la industrială și naționalizarea ei existente.

13. Capitalele străine, care potrivită juriunile noastre să fie selecționate.

14. Industria și se scutii de serviciul militar.

15. Municipiorii să-i se asigure părți din unitatele care ale căror membru-

16. Întreprinderile străine să fie pusă sub controla Reuniunii Tehnicilor Români, împărându-se să angajeze cel puțin 50% funcționari și municii români. În acestă întreprinderă să fie angajat atât statul, cât și România ca persoane private prin capitatele lor.

17. Pentru sprijinirea întreprinderilor români să se înființeze o bancă industrială în stil mare, care să se servească prin imprumuturi po-*trăfii de dincolo* noștri.

18. În economia de lemne să se introduce un nou sistem, care să investeze capitale însemnate pentru a zidi fabrici de parchete, mobile, ferestre, fabrici de buji, stabilimente de desfășură chimice și de lemn. Sistemul vechiul al exploatării fară considerație să fie sistat.

19. Deocea 80%, a minelor și stabilimentelor apartinătoare statului discompus, sunt pe teritoriu nostru, se cere ca mai mare severitate la liquidarea propriu zisă.

20. Deocea stăturile cunoscute de cărbuni ne dă o cantitate medie numai ca pe 230 ani, va trebui să se crée cu cărbuni și se vorbă să se exploateze gazurile pământane din Ardeal în formă de monopol. Monopolizarea să se facă acum cu ocazia liquidării.

21. Luarea sub monopol a fierului și manganelui încă necondiționat de lipsă, deoarece cantitățile cunoscute ne dau pînă numai pe 120 ani. Tot astfel și aluminiul va trebui să formeze monopolul statului.

22. Exploatarea metalelor nobile să se facă prin participarea capitalului.

23. Se cere transformarea Scoalei de Poduri și řosele din București în o politehnică cu toate ramurile și anume cea de silvanistică, montanică, chimie, arhitectură, electro-tehnica și inginerie. Statul să dea bune tinerimii pentru universități și uzine din străinătate.

24. Se înființează "Reuniunile Tehnicilor Români", cu sediul în Sibiu, pe seama inginerilor diplomiati și pentru cînd în aplicare, pentru întreprinderi, ofițerii tehniici și pentru subofițerii de poștă telegraf și că ferate.

25. Se va edă o revistă a "Reuniunii Tehnicilor Români" și se vor tipări manuale, cărți etc.

Membri ai "Biroului tehnic superior" instituți la propunerea șefului resortului conținutului au fost aleși de Congres:

1. Ca șef: L. Bohățel, suplent L. Marinescu;

2. Ca silvanistică: M. Ittu, suplent Baiu Crăciun;

3. Ca montanică: V. Lazar, suplent Ioan Andrei;

4. Ca mehanică: C. Mărescu, suplent Silviu Cristea;

5. Ca ape: R. Oprean, suplent Stan Viadrighin;

6. Ca postă și telegraf: Aug. Major, suplent Dr. Victor Pocoal;

7. Ca parceri: A. Stoia, suplent Laurian Giurgiu;

8. Ca statistică: L. F. Negruțiu.

Membri ordinari al Comitetului diriger al "Reuniunii Tehnicilor Români", înființat de Congres au fost aleși cu mandat pe un an: d-nii Ioan F. Negruțiu, Mihail Ittu, Rudolf Oprean, Vasile Lazar, Victor Tordășanu și I. Victor Olteanu; membri supleni d-nii L. Bohățel, Oltenean, Zeicu și Gorun, iar secretar de l. Victor Vlad.

La Londra și în Italia în 26 Decembrie n. după amiază sevestre Prezidentul Wilson în Londra unde va sta până la ultima zi din Decembrie, în lanură 1919 Prezidentul va vizita Italia.

Adunare ungurească. Dumineacă s'au întrunit, fără să se pună piedici, căveșute de omenei la Cluj pentru a se promova cu raport la "integrata" și "unitate". Ci că, astăzi, de față aproape 70 mil de unguri, ba și cățiva armeni, svabi, sași și social și români (?). Cu toate acestea, afară de profesorul dr. Apașiv și Vince, nu se pomenește nici un nume.

Ministrul în locul ministrului maghiar de cîstă și instrucție publică Martin Lovázay, care să s'arătras, este vorbă să fie numit Apășiv de la Cluj. Apășiv ministru al școlelor din cîldină de cîstă democrațială și numai acolo, va primi un teren de lucru mai potrivit, decât a avut până acum.

Aviz. În săptămâna aceasta, adeă din 22 până în 28 Dec., n. se face serviciu de noapte în farmacia Carol Müller la "Vulturul negru" în Sibiu. Pata-mare = Nr. 10, în palatul Brukenthal.

La durăre de Crăciun ce se vor înărti între săraci Reuniunile meseriașilor sibieni, au binevoit a dărui:

1. Dr. Vas. Dan de Apa, adv. Cor. 10.

2. Măestrul pantof, Emil Vințilă cu prilejul împlinirii unui an dela moarte fice sale Emilia.

3. Ioan Suciu, măestrul cismar și soția sa Elisaveta 200.

4. Iuliu Crețu 10.

5. Ioan Fanea, notar penz. în memoria învățătorului și Nic. Săcărean (Talmâcel) 5.

6. Locot. Marcel Jurca 10.

7. Firma comercială I. B. Miselbacher 30.

8. George Ucenici, măestrul cismar 100.

Sum. Cor. 385.

Multumind pentru prinos, se roagă pentru daruri: Viz. Tordășanu, președinte.

Aviz. Sețea propagandei naționale s'a îngrădit, să apără în curând *Colecție de cîntece naționale*. Publicațiunile se fac în brosuri separate:

1. Cîntece naționale pentru 2 voici (școlari) Preul C. 12.

2. Cîntece naționale pentru cor de bărbăți 10.

3. Cîntece naționale pentru cor mixt 12.

Cheltuiala cu poșta și sublinileasă în prel. Brosurile sănătate în lucrare și să apar în termen de 2-3 săptămâni. Fiecare comună română să grăbească ale comanda, trimînd prelu pe adresă: Dr. Ioan Suciu, Sibiu strada Cisnădiei Nr. 4 etaj. I. Nr. 46. Venitul curat al acestei întreprinderi este menit pentru augmentarea "Fondului pentru propagandă românească" Sibiu, 18 Dec. 1918. Sețea Propagandei Naționale.

NB. Organile de publicitate naționale sănătate a publică astăzi.

Teatre în Sibiu

Cinematorgraf Ogrășul, Piată Hermann. Directorul: D-na M. Scholtess.

Miercuri și Joi *Jocul morții*, dramă senzatională din viață artișilor, în 5 acte. Vineri și Sâmbătă: *Onul electric* dramă detectivă în 5 acte.

Duminică și Luni: *Familia blestemată*, mare dramă în 5 acte.

In fiecare seară se dă frumoase spectacole.

Zilele cele mai interesante programe. Incepul la: 6/ $\frac{1}{2}$ ore seara.

Cinematorgraf Apollo, Strada Schei.

Directorul: Dna Emil Toth.

Miercuri: *Calea norocului* dramă în 3 acte.

Joi: *Mister etern*, dramă în 4 acte.

Incepul la: 7 ore seara.

La librăria arhieicezană se află de vânzare două steaguri tricolore național român.

Concurs

Pentru integrirea postului de învățător la școala confesională gr. or. rom. din Calbor, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în *«Telegraful Român»*.

Emolumente impreună cu acest post de învățător sunt:

1. Salar fundamental în sumă de 1200 cor. și gradajurile prescrise până la 400 cor. ce se vor achita din cassa bisericii.

2. Locuință corăspunzătoare în edificiu scolar.

3. Lemnile trebuințioase pentru instalarea locuinței învățătorului le dă parohia.

4. ¼ lugă pământ, eventual 20 cor.

Alesul este obligat să întruiu numai elevii de școală, dar chiar și tinerimea adulată în canticile liturgice și a cântării în cor la sfânta biserică în Dumineci și sărbătoare.

Concurenții au așă substește cerele concursuale la terminul publicat oficial protopresbiteral concernent, având totodată să se prezinte și la biserică în O Dumineci sau sărbătoare spre a căntări și a face cunoștință cu poporul.

Făgăraș, în 25 Noemvrie 1918.

Oficiul protopresbiteral în conțelegera cu comitetul parohial din Calbor.

Nr. 1022/918

Nicolae Borza,
protohop.

Nr. 1174/018 prim. com. (307) 2-3

Publicațiune

Cräjma comunala a comunei Sebeșul-de-jos de sub Nr. casei 14-a, constătoare din 4 odăi cu pînătă, se esărănează pe calea licitației publice la 29 Decembrie 1918 în cancelaria comunala.

Prețul s'rîgări, 1200 cor. de'a care este a se depune vadiul de 10%.

Conditiunile în detali se pot vedea în cancelaria comunala ori și când.

Sebeșul-de-jos, la 17 Decembrie 1918.

Primăria comunala.

N. O. 2097/1918

(309) 2-2

Anunț de licitație

Joi, în 2 Ianuarie nr. 1919, înainte de ameazi la 9 ore, se ține la scaunul orfanal orășenesc (Strada Măcelarilor 4, et. I, ușă 8) licitația casei Steigerich din strada Urezzului Nr. 15, cu prețul de strigare 100,000 coroane.

Condițiile de licitație se pot vedea între orele 8 și 12 înainte de amezi la subsemnatul oficiu.

Sibiu, 19 Decembrie 1918.

Scăunul orfanal orășenesc.

Cancelarie advocațială

Fac cunoscut, cum că reîntors de pe câmpul de luptă am deschis iarășii cancelarie advocațială în Str. Schevis Nr. 5.

Dr. Victor Muntean
(306) 2-3

advocat.

La «Librăria Arhidieceziană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omili și evantări bisericești
de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.

Se caută

Pentru popota oficilor (menajea) del resortul sefului armatei și suveniturile publice, pe largă condiții favorabile **cameriere** (kelnerite). Reflectante să se prezinte în persoană la comandanții pietii din Sibiu Str. Măcelarilor Nr. 26 I. între orele 10-12 a. m.

In editura «Librării arhidiceziane» din Sibiu-Nagyszeben a apărut și se află de vânzare :

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfintilor Apostoli.

Tipărită în 1860, cu hârtie de calitate, Imprimări Regale și IV-a, cu hârtie de calitate, Impr. Preaștepsitul Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consilier de stat al Maestrisăi Sale cca. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă K 15 - plus porto poștal K 3 - Legătură imitatie de piele K 20 - plus porto poștal K 3 -

Revăzătorilor li se da 10% rabat.

Legătură simplă K 15 - plus porto poștal K 3 - Legătură imitatie de piele K 20 - plus porto poștal K 3 -

Revăzătorilor li se da 10% rabat.

La «Librăria Arhidiceziană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.**Istoricul zidirii (1857-1906)**

de

Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.
Cu 24 ilustrații și 3 faesiimile.

Prețul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

La «Librăria Arhidiceziană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Dr. Petru Span
conferență cedată la congresul învățătorilor gr.-rom. român din Biharia : de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto poștal 6 fil.

La «Librăria Arhidiceziană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Semînțe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private de

Zacharia Boiu, fost asesor consist. etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminicile de peste an. Cuvântări la praznicile și sărbătorile bisericicești.

Tomul II: De peste an, precum și la casuale bisericești.

Cuvântări bisericești la înmormântările, parastase și alte festivități funerale.

Adăus de texturi biblice pentru cuvântări funerale.

Cuvântări funerale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus porto poștal 3 Coroane.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria Arhidiceziană în Sibiu-Nagyszeben:

Calendarul arhidicezian
pe anul 1919

și cuprinde o bogată materie de cîlt, din care anumitul următoarele: Nu scapi de ce îți scriș. *Versuri de astăzi*. Scrisoare din Italia. De trei zile. Mort. Depărte. De-acasă. Cine a venit acasă? Cătănești. Vorba română, zicători din popor. Cine e în clădire? Din scrierile celor disperători! Răgăminete din urmă. Mărturie. Buna. Tărâță-pătar. *Erolu nu mor*. Sublocotenentul Nicolae Brote. Medicul Dr. Nicolae Aron Sorin Barcanu. *Snoave și istorioare*: Fa-raonul bucură. Fata de om bogă și bolub de măzere. Impărat și dervis. Un cărucium de altădată. Cu mustea pe căciula. Prințesa făresă trebă. Slujba de noapte. *Pentru economi*: Să învățăm dele străini. Clădirea grădinarilor. Grijii de galte. Patlașele (paradaise). Cum se păstrează cartofii. Culese de poame. Poamele vermoenoase. *Fel de fel*: Vremea d'apoi. Băile de soare. Ofițera sau tuberculoza. Banii răspândesc boale. Obicei rău. Îngrijirea nervilor. Despre lunatici. Călătorie pe jos. Alcoolul și răbsolul. Apăsat de grija milioanelor. Cătră mame. Copilul nu trebuie legănat. Turnul despărțitor. *Sărut mână*. Ojet bun de casă. Păstrarea merelor. Poruncile căsătoriei. *Scutin*.

Calendarul arhidicezian cu 1919 este impodobit și cu patru ilustrații: George Coșugea, Sublocotenentul Nicolae Brote, Dr. Nicolae Aron și Sorin Barcanu. În celelalte părți ale Calendarului sunt: Cronologia, zile și hui de peste an, mersul vremii, Casile dominoare, tarifele noastre de poștă și de timbre, însemnările targurilor, aranjate după alfabet și unit. Extras din catalogul librării arhidiceziane despre depositul de cărți bisericești, școlare, regulairemente, blanșete și iconice.

Calendarul să'răpără în două ediții: o ediție cu *«Sematismul*, biserici ort. rom. din Ungaria și Transilvania, cu *«Evidența* pentru ofițile protopresbiterală, parohiale, catolice și invățători, și o altă ediție, poporala, *fără sematism*.

Sematismul se vinde și în broșură separată, cu 1 Cor., plus porto poștal 20 fil.

Atât librăriile, cât și particularilor, pentru desfacere peste 10 exempli, se dă rabat.

Prețul: { Ediția cu Sematism 4 Coroane plus porto poștal 20 fileri.

{ fară 2 Cor. 50 fil. " 20 "

... : Gu trimitere recomandată porto poștal 40 fileri. ... :

Recuise de scris

se pot procura

dela **Librăria arhidiceziană**

La **Librăria arhidiceziană**, Sibiu, se află de vânzare proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot același și în dos, foile aurite, cu copaci, în o frumoasă cutie de păstră **300 cor.**

Același legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copaci, în o frumoasă cutie de păstră **250 cor.**

Același legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copaci, în o frumoasă cutie de păstră **200 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimați evangeliști și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstră **80 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, **50 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.

A apărut

În editura comisiunii administrative a tipografiei arhidicezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preaștepsitului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Inalt Preaștepsitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religie gr.-rom. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului **Francisc Iosif** clasa I și al coroanei de feră clasă II. Proprietar al crucei pentru mele, în casă maghiarilor etc.

Se sfătu în deposit peste vânzare la **Librăria arhidiceziană** și se vinde legături frumos în piele roșie, fară copaci și ornamente aurite, la mijloc cruce, cu **20 cor.** scumpindu-se pielea, legată în plană neagră și la mijloc imprimată o cruce, cu **15 cor.** Revăzătorilor se dă **rabat 10%**. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și traiinică.